

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра фінансів і економіки природокористування

06-03-52

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

“ ___ ” _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

ANALYSIS OF BUDGET INSTITUTIONS

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Specialty 072 «Finance, banking and insurance»

Рівне-2018 рік

Робоча програма з дисципліни «Аналіз діяльності бюджетних установ» для студентів, які навчаються за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Рівне: НУВГП, 2018. – 14 с.

Розробник: Федина К.М. к.е.н., старший викладач кафедри фінансів і економіки природокористування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів і економіки природокористування

Протокол від 26 грудня 2018 року № 5

Завідувач кафедри

Л.В. Мельник

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Протокол від 26 грудня 2018 року № 5

Голова науково-методичної комісії

Л.М. Мельник

ВСТУП

Програма нормативної навчальної дисципліни «Аналіз діяльності бюджетних установ» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення організації роботи щодо прийому та зарахування коштів які надходять на рахунки відповідних бюджетів, зберіганні грошових коштів, видачі цих коштів на заходи передбачені бюджетом на відповідний рік, здійсненні обліку та складанні звітності про касове виконання бюджетів.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Аналіз діяльності бюджетних установ» є складовою блоку нормативних навчальних дисциплін (дисциплін професійної та практичної підготовки) для підготовки студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Вона базується на знаннях отриманих з таких навчальних дисциплін, як «Гроші і кредит», «Фінанси», «Банківська система», «Бюджетна система», «Податкова система», а отримані знання будуть використовуватись у подальшому при вивченні таких дисциплін: «Фінанси підприємств», «Фінансовий ринок».

Курс заплановано в ключі цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та під час практичних занять, курсової та самостійної роботи. Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Дисципліна «Аналіз діяльності бюджетних установ» сприяє засвоєнню знань з теоретичних та практичних аспектів формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, засад фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер та ланок фінансової системи. Важливим є також ознайомлення із фінансами суб'єктів господарювання та домогосподарств, фінансового та страхового ринків. Необхідними складовими дисципліни є основи фінансового менеджменту, фінансової безпеки держави та міжнародних фінансів.

Навчальний матеріал дисципліни «Казначейська справа» викладається в дев'яти темах, які об'єднані у двох змістових модулях. Дисципліна включає базові теми, які формують систему знань щодо становлення та розвитку державної казначейської справи, нормативно-правового регулювання казначейської справи в Україні, організаційної структури та бюджетних повноважень, платіжної системи виконання бюджетів, казначейського обслуговування бюджетів за доходами та за видатками, порядку обслуговування державних цільових фондів,

бухгалтерського обліку та звітності про виконання бюджетів. Завершальним етапом вивчення дисципліни є вивчення теми контроль у системі казначейства України.

Ключові слова: бюджетна установа, фінанси, платіжна система, державні фінанси, місцеві фінанси, фінанси господарюючих суб'єктів, фінансова система, податкова система, бюджетна система, фінансовий менеджмент, фінансова безпека держави, фінансовий ринок, єдиний внесок.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 „Управління і адміністрування” Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120	7-й	7-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		22 год.	2 год.
		Практичні	
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	114 год.
Форма контролю:			
залік	залік		

Примітки.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання 34% до 66%;
- для інтегрованих планів 7% до 93%

2. Мета і завдання викладання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни полягає у наданні та засвоєнні знань з методики оцінювання діяльності бюджетних установ та практичне їх застосування в сучасних ринкових умовах.

Предметом навчальної дисципліни.

2.2. За результатами вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- теорію і методологію аналізу;
- техніку й методику проведення аналізу кошторисів бюджетних установ і організацій;
- методику виявлення можливостей підвищення ефективності використання бюджетних і позабюджетних коштів;
- методологію використання результатів аналізу в обґрунтуванні управлінських рішень, виявленні резервів поліпшення діяльності й розробці стратегії розвитку бюджетної установи.

вміти:

- застосовувати законодавство з питань щодо аналізу діяльності бюджетних установ;
- застосовувати методи комплексного оцінювання фінансового стану бюджетних установ;
- проводити аналіз фінансової звітності бюджетних установ;
- розраховувати коефіцієнти, що використовуються при проведенні параметричного аналізу фінансової звітності бюджетних установ;
- обчислювати резерви для покращення функціональної діяльності бюджетних установ а також використовувати здобуті знання та інформацію для розв'язування економічних проблем і формування на цій основі потрібних управлінських рішень і пропозицій.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Тема 1. Предмет, зміст і завдання аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ

Принципи організації бюджетної системи. Бюджетна установа, функціональна класифікація бюджетних установ, види бюджетних установ. Етапи проведення аналізу в бюджетних організаціях і установах. Основні принципи державного фінансування.

Тема 2. Теоретичні основи діяльності бюджетних установ

Організаційно економічна характеристика бюджетних установ. Правові засади діяльності бюджетних установ. Кошторис як основний фінансовий документ бюджетної установи. Звітність як джерело інформації для фінансового стану діяльності бюджетних установ.

Тема 3. Організація і техніка аналізу діяльності бюджетних установ

Мета і завдання фінансового аналізу бюджетних установ. Теоретичні основи фінансового аналізу бюджетних і кредитних установ. Джерела інформації для проведення фінансового аналізу бюджетних і кредитних установ. Методи та прийоми здійснення фінансового аналізу бюджетних установ.

Тема 4. Загальний аналіз результативності діяльності та ресурсного забезпечення бюджетних установ

Загальний і факторний аналіз результатів діяльності за показниками обсягів наданих послуг. Особливості аналізу результатів діяльності бюджетної установи відповідно до виконуваних функцій. Методика аналізу ресурсного потенціалу бюджетної установи. Показники роботи різних за профілем бюджетних організацій.

Тема 5. Аналіз забезпеченості бюджетних установ трудовими ресурсами та ефективність їх використання

Аналіз забезпеченості бюджетної установи трудовими ресурсами. Аналіз руху трудових ресурсів та ефективність їх використання, аналіз використання робочого часу, аналіз оплати праці. Критерії оцінки трудових ресурсів бюджетної установи. Загальний і факторний аналіз ефективності використання трудових ресурсів, формування фонду оплати праці.

МОДУЛЬ 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ І ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Тема 6. Аналіз виробничих показників бюджетних установ

Основні поняття і завдання аналізу функціональної діяльності бюджетних установ. Показники, що характеризують функціональну діяльність бюджетної установи. Аналіз ринку послуг соціально-культурного комплексу та наукових установ. Аналіз показників функціональної діяльності закладів охорони здоров'я. Аналіз показників функціональної діяльності закладів вищої освіти і наукових установ. Аналіз діяльності інших закладів соціальної інфраструктури.

Тема 7. Аналіз виконання кошторисів бюджетних установ

Завдання аналізу доходів бюджетних установ. Джерела інформації про доходи бюджетних установ. Аналіз затверджених кошторисом доходів загального і спеціального фонду. Завдання аналізу видатків бюджетних установ. Аналіз складу та структури видатків установи. Аналіз виконання кошторису видатків. Аналіз затверджених кошторисом видатків загального і спеціального фонду. Аналіз асигнувань видатків загального і спеціального фонду. Аналіз співвідношення касових і фактичних видатків.

Тема 8. Аналіз балансу бюджетної установи

Аналіз балансу виконання кошторису витрат. Аналіз структури і динаміки активних і пасивних операцій бюджетної установи. Аналіз формування власних надходжень спеціального фонду бюджетних установ. Розрахунок і оцінка показників, які характеризують фінансовий стан бюджетних установ, забезпеченість необоротними і оборотними активами. Аналіз необоротних активів. Аналіз запасів. Аналіз грошових коштів. Аналіз капіталу бюджетних установ.

Тема 9. Аналіз результатів діяльності бюджетних установ

Факторний аналіз виконання кошторису. Аналіз фінансової стійкості установи. Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості установи.

4. Структура навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

№ п/п	Назви тем змістових модулів	Всього, год.	в т.ч.		
			лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу діяльності бюджетних установ					
1	Тема 1. Предмет, зміст і завдання аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ	13	2	2	9
2	Тема 2. Теоретичні основи діяльності бюджетних установ	13	2	2	9
3	Тема 3. Організація і техніка аналізу діяльності бюджетних установ	13	2	2	9
4	Тема 4. Загальний аналіз результативності діяльності та ресурсного забезпечення бюджетних установ	15	4	2	9
5	Тема 5. Аналіз забезпеченості бюджетних установ трудовими ресурсами та ефективність їх використання	17	4	4	9
Модуль 2 Змістовий модуль 2. Аналіз фінансового стану і фінансово-господарської діяльності бюджетних установ					
6	Тема 6. Аналіз виробничих показників бюджетних установ	13	2	2	9
7	Тема 7. Аналіз виконання кошторисів бюджетних установ	12	2	2	8
8	Тема 8. Аналіз балансу бюджетної установи	12	2	2	8
9	Тема 9. Аналіз результатів діяльності бюджетних установ	12	2	2	8
Всього		120	22	20	78

для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Назви тем змістових модулів	Всього, год.	в т.ч.		
			лекції	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Теоретичні основи аналізу діяльності бюджетних установ					
1	Тема 1. Предмет, зміст і завдання аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ	12	1	1	10
2	Тема 2. Теоретичні основи діяльності бюджетних установ	12	1	1	10
3	Тема 3. Організація і техніка аналізу діяльності бюджетних установ	11		1	10
4	Тема 4. Загальний аналіз результативності діяльності та ресурсного забезпечення бюджетних установ	11		1	10
5	Тема 5. Аналіз забезпеченості бюджетних установ трудовими ресурсами та ефективність їх використання	10			10
Модуль 2 Змістовий модуль 2. Аналіз фінансового стану і фінансово-господарської діяльності бюджетних установ					
6	Тема 6. Аналіз виробничих показників бюджетних установ	12			12
7	Тема 7. Аналіз виконання кошторисів бюджетних установ	12			12
8	Тема 8. Аналіз балансу бюджетної установи	12			12
9	Тема 9. Аналіз результатів діяльності бюджетних установ	10			10
Всього		102	2	4	96

5. Практичні заняття

№	Назви тем практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Предмет, зміст і завдання аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ	2	1
2	Теоретичні основи діяльності бюджетних установ	2	1
3	Організація і техніка аналізу діяльності бюджетних установ	2	1
4	Загальний аналіз результативності діяльності та ресурсного забезпечення бюджетних установ	4	1
5	Аналіз забезпеченості бюджетних установ трудовими ресурсами та ефективність їх використання	2	
6	Аналіз виробничих показників бюджетних установ	2	
7	Аналіз виконання кошторисів бюджетних установ	2	
8	Аналіз балансу бюджетної установи	2	
9	Аналіз результатів діяльності бюджетних установ	2	
Всього		20	4

6. Самостійна робота

№	Назви тем практичних занять	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Предмет, зміст і завдання аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ	20	10
2	Теоретичні основи діяльності бюджетних установ	20	10
3	Організація і техніка аналізу діяльності бюджетних установ	20	10
4	Загальний аналіз результативності діяльності та ресурсного забезпечення бюджетних установ	10	10
5	Аналіз забезпеченості бюджетних установ трудовими ресурсами та ефективність їх використання	10	10
6	Аналіз виробничих показників бюджетних установ	10	12
7	Аналіз виконання кошторисів бюджетних установ	10	12
8	Аналіз балансу бюджетної установи	10	12
9	Аналіз результатів діяльності бюджетних установ	10	10
Всього		120	96

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Казначейська справа» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі презентацій;
- відеофільмів та компакт дисків;
- розв'язання задач та кейсів;
- складання матриць та графічних схем;
- складання есе.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі або за допомогою комп'ютерного тестування. Контрольні завдання за змістовими модулями включають тести та одну задачу.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – з допомогою перевірка виконаних завдань.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді задачі іспиту теоретична частина (тестові завдання), практична частина (розрахункові задачі).

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів та рекомендації з розподілу балів

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи, ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, присвоюються студентам денна форма

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Модуль №1					Модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
8	7	7	7	7	7	7	5	5	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Для заліку	
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає: друкований роздатковий матеріал, кейси (аналіз комерційних та ринкових ситуацій) та методичне забезпечення:

1. Конспект лекцій з дисципліни «Аналіз діяльності бюджетних установ» для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Федина, К. М. – Рівне: НУВГП, 2018. – 98 с. Режим доступу в цифровому депозитарії НУВГП:

2. Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Аналіз діяльності бюджетних установ» (№ 06-03-218) для студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / К.М. Федина. – Рівне : НУВГП, – 2018. – 30 с. Режим доступу в цифровому депозитарії НУВГП:

11. Рекомендована література

Базова література

1. Анализ хозяйственной деятельности бюджетных организаций. Под общ. ред. Д. А. Панкова, Е. А. Головковой. - М.: Новое знание, 2002. - С. 409.

2. Аналіз діяльності бюджетних установ: Навч. посіб. / К.О. Назарова, Т.А. Кумченко; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К., 2006. — 208

3. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ: навч. посіб. Болдох М.А., Заросило А.П. - К.: КНЕУ, 2008. - С. 344.

4. Данилов Е. Н., Абарникова Е. В., Шипиков Л. К. Анализ хозяйственной деятельности в бюджетных и научных учреждениях: Учебное пособие. Мн.: Интепрессерис; Экоперспектива, 2003. - С. 336.

5. Аналіз у бюджетних та банківських установах: навч. посіб. / І.П. Отенко, О.Ю. Мішин, С.В. Мішина; Харк. нац. екон. ун-т. — Х.: Інжек, 2009. — 240 с.

6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. - Житомир: ЖІЕІ, 2004. - С. 512.

7. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навчальний посібник / Л.Панкевич, М.Зварич, Р.Бойко, Л.Личечко. - Львів: Авель, 2002. - С. 316.

4. Бюджетна сфера: нормативна база. Укл.: Маргорська Л., Піроженко О. - Х.: Фактор, 2003. - С. 208.

5. Вахрин П. Н. Финансовый анализ в коммерческих и некоммерческих организациях - М. : Маркетинг, 2001. - С. 320.

Додаткова література

1. Вербило О.Ф. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. пос. - К.: НАУ, 2003.- С. 296.
2. Джога Р. Т., Сінельник Л. М., Кондратюк І. О., Петруніна В. В. Облік у бюджетних установах. - К.: КНЕУ. - 2006. - С. 296.
3. Канєва Т. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. посіб. - К.: Книга, 2004.-С. 180.
4. Левицька С. О. Облік та аналіз діяльності бюджетних установ: Монографія. - Рівне: УДУВГП, 2004. - С. 233.
5. Маляревський Ю.Д., Сімченко Л. М., Ольховський В. В. Бюджетний облік і звітність: Навчальний посібник - Х.: Видавничий Дім "ІНЖЕК", 2003. - С. 208.
6. Матвеева В. Бюджетные организации: бухгалтерський учет и налогообложение. - Х.: Фактор, 2003. - С. 566.
7. Облік у бюджетних установах. Навч. посібник / За ред. Заїнчковського О. А. - Ірпінь: АДПС, 2002. - С. 535.
8. Планування, облік, звітність, контроль у бюджетних установах, державне замовлення та державні закупівлі / В. Т. Александров, О.І. Ворона, П.К. Германчук, О.І. Назарчук, П. Г. Петрашко, С. М. Рубльова, І. Б. Стефанюк, Н. І. Сушко, О. О. Чечуліна. - Київ: НВП „АВТ”, 2004. - С. 593.
9. Петрашко П. Г., Чечуліна О. О. та ін. Казначейська справа. У 2-х т. - К.: НВП “АВТ”, 2004.
10. Свірко С.В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація: Монографія. - К.: КНЕУ, 2006. - С. 244.

Ресурси мережі Інтернет

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
2. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.inter-pedagogika.ru>.
3. Методологія науки – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
4. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>.
5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.